

Kanun Numarası	5281
Başlığı	VERGİ KANUNLARININ YENİ TÜRK LİRASINA UYUMU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN
Kabul Tarihi	30/12/2004
Kabul Edildiği Birleşim	22.Dönem 3.Yasama Yılı 44.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	30/12/2004
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	31/12/2004
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Onay
Resmi Gazete Tarihi	31/12/2004
Resmi Gazete Numarası	25687 (3.Mükerrer)
Diğer Bilgiler	Tasarı/Teklif Bilgileri ve Komisyon Raporları
Kanun Tasarısının Metni	
Dönemi ve Yasama Yılı	22/3
Esas Numarası	1/937
Başkanlığa Geliş Tarihi	17/12/2004
Tasarının Başlığı	Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
Tasarının Özeti	Yeni Türk Lirasının uyum çalışmaları çerçevesinde, vergi kanunlarında yer alan Türk Lirası değerler gözden geçirilerek, yeni para birimine çevrilmesi sorun yaratacak tutarlar güncelleştirilmekte ve vergi uygulamalarının basitleştirilmesine ve eğitimle ilgili olarak yeni teşvik unsurlarının getirilmesine ilişkin düzenlemeler öngörülmektedir.
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	17/12/2004	26/12/2004	Raporunu Verdi	23/12/2004

Esas Komisyon Raporu(Sirasayısı) [725](#)

Kanun Numarası: [5281](#)

AYRIŞIK OY

Tasarı damga vergisi ve harçlara ilişkin bazı uygulama kolaylıkları getirmektedir. Bu düzenlemeler olumludur. Ancak Tasarının üzerinde durulması gereken bazı önemli düzenlemeleri vardır. Bu düzenlemeleri vergide eşitlik ilkesi açısından eksik buluyoruz.

1. Tasarının 29 uncu maddesiyle Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesindeki gelir vergisi tarifesi yeniden düzenlenmektedir. Buna göre tarifedeki dilim sayısı altıdan beşe indirilerek dilim aralıkları yeniden düzenlenmekte ve en yüksek oran yüzde 45'ten yüzde 40'a indirilmektedir. Buna paralel olarak ücret geliri elde edenlerin en yüksek gelir vergisi oranı da yüzde 40'tan yüzde 35'e indirilmiş olmaktadır.

Ancak vergi idaresinin gelir vergisi tahakkukları incelendiğinde beyannameli mükelleflerden azımsanmayacak bir bölümünün tarifinin en üst diliminden vergilendirildiği, ücretlerde ise en üst dilimde önemli bir vergilendirmenin olmadığı ortaya çıkar. Bunun anlamı indirimin etkisi daha çok beyannameli mükelleflerde olacaktır. Ayrıca indirimden asıl yararlanacak olanlar yüksek gelirli kişilerdir. Tarife dar ve orta gelirli kişilerin vergisinde bir indirim gitmemektedir. Düzenleme bu nedenle vergi adaletine ve vergide eşitlik ilkesine aykırıdır.

2. Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının vergilendirilmesinde 1.1.2006 tarihinden itibaren uygulanması öngörülen sistem çeşitli sorunları bünyesinde taşımaktadır.

Tasarının 30 uncu maddesi menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımından doğan kazançların yüzde 15 oranındaki bir vergi tevkifatı ile vergilendirilmesini öngörmektedir. Bu vergi nihaî vergi olacak ve bu kazançlar için ayrıca beyanname verilmeyecektir. Beyanname verilmemesi artan oranlı tarifinin uygulanmaması sonucunu yaratacağından vergide eşitlik ilkesine aykırıdır.

Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin (7), (12) ve (14) numaralı bentlerindeki ödemelerden (mevduat faizleri ve diğerleri) de yüzde 15 oranında tevkifat yapılacak ve tevkifat bu gelir unsurlarının nihaî vergisi olacaktır.

Yine Tasarı menkul kıymetlerin alım satımında halen mevcut olan üç aylık ve bir yıllık süreleri kaldırmaktadır.

Tasarı borsada kayıtlı olan hisse senetlerinin alım satımından doğan kazancı yüzde 15 oranında vergilendirirken, borsada kayıtlı olmayan hisse senetlerinin alım satımından doğan kazançların artan oranlı tarife ile vergilendirilmesini öngörmektedir. Düzenleme bu yönüyle vergide eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi Anayasaya da aykırıdır. Ayrıca alım satımda herhangi bir sürenin öngörülmemiş olması mükellefleri çok uzun yıllar boyunca kayıtları muhafaza etmek gibi çok zor bir yükümlülükle karşı karşıya bırakacaktır. Bunun dışında gelir vergisindeki takvim yılı esası bu maddede belirtilen gelirlerle ilgili olarak üç aya indirilmektedir. Takvim yılı esasında kâr veya zarar yıllık olarak dikkate alınırken üç aylık sistemde kâr veya zarar üçer aylık dönemler itibarıyla dikkate alınmaktadır. Bir dönemin zararı diğer dönemin kârından mahsup edilememektedir.

Böyle bir durumda yüzde 15'lik tevkifat oranı yüksek kalmaktadır. Konu tevkifat oranıyla birlikte değerlendirildiğinde bu düzenleme menkul kıymet borsalarında işlem hacmini daraltıcı bir sonuç yaratacaktır.

Hazine tarafından yurtdışından ihraç edilen menkul kıymetlerin alım satımı, itfası sırasında elde edilen getirilerinin vergilendirilmesi beyan usulüyle ve artan oranlı tarifeye olacaktır. Bu da benzer diğer kıymetlerin getirilerinin vergilendirilmesi ile uyumlu değildir. Benzer diğer kıymetlerde tevkifat nihaî vergi olmaktadır.

Menkul kıymet ve sermaye piyasası araçlarının vergilendirilmesinde ayırım yapılmaksızın tümü için tek bir oranın benimsenmesi doğru değildir.

3. Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 7 ve 8 numaralı bentlerine göre kanunla kurulan dernek ve vakıflar, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar, kamu menfaatine yararlı dernekler ile dernek ve vakıf olmamakla birlikte; odalar, borsalar, meslek örgütleri ve bunların üst kuruluşları, siyasi partiler, emekli ve yardım sandıkları gibi vergi uygulamalarında dernek ve vakıf olarak kabul edilenlere yapılan mevduat faizi ve Hazine bonusu faizi ödemeleri gelir vergisinden müstesnadır. Tasarı bu istisnayı kaldırmaktadır. Gelir vergisi tevkifatının amacı tevkifatın ileride tahakkuk edecek bir gelir vergisinden mahsup edilecek olmasıdır. Bu nedenle anılan kurumların menkul sermaye iratlarından bir tevkifat yapılmamaktadır. Düzenlemeye bu nedenle katılmıyoruz.

4. Belediye Gelirleri Kanununda belediye gelirlerine yönelik olarak yapılan güncellemelerin esası belli değildir. Ayrıca çevre temizlik vergisinin büyükşehir belediye sınırları içinde hedef enflasyonun çok üzerinde, yüzde 50 oranında artırılması adalete uygun değildir.

M.Akif Hamzaçebi	A. Kemal Deveciler	M. Mesut Özakcan
Trabzon	Balıkesir	Aydın
Osman Kaptan	Mustafa Özyürek	Birgen Keleş
Antalya	Mersin	İstanbul
	Enis Tütüncü	
	Tekirdağ	